

Pokyny ke zpracování kazuistiky k atestaci z klinické psychologie

Uchazeč musí vypracovat kazuistiku ze své diagnostické či terapeutické praxe. Kazuistika je praktickou částí atestační zkoušky.

Atestační zkouška se řídí Vyhláškou č. 189/2009 Sb. Ta v § 6 k praktické části atestační zkoušky říká, že jedna z jejích forem je obhajoba písemné práce. Atestační zkouška začíná touto obhajobou. Pokud je praktická část atestační zkoušky hodnocena „neprospěl“, v teoretické části atestační zkoušky se nepokračuje a celkové hodnocení atestační zkoušky zní „neprospěl“.

V případě oboru Klinická psychologie se praktická část atestační zkoušky plní formou obhajoby závěrečné práce (kazuistiky). O přijetí či nepřijetí kazuistiky (a tedy o úspěchu či neúspěchu v praktické části atestační zkoušky) rozhoduje atestační komise hlasováním.

Diagnostická kazuistika:

V **diagnostické kazuistice** prokazuje uchazeč schopnost:

- racionálně analyzovat diagnostický problém ze své běžné praxe a stanovit vhodnou strategii jeho řešení
- prakticky použít psychodiagnostické metody a správně interpretovat jejich výsledky
- formulovat klinicko psychologický nález s použitím všech relevantních údajů o pacientovi

Volba metod se řídí záměrem (cílem) vyšetření. Požadováno je komplexní klinicko psychologické vyšetření. U dospělých pacientů pro vyšetření intelektu použijte WAIS-III. Pro vyšetření použijte klinické i testové metody. Ve vyšetření by měla být použita alespoň jedna ze stěžejních metod – ROR, TAT či MMPI-2. Lze samozřejmě použít

všechny metody. Důležité je zaměření vyšetření, volba metod musí umožňovat zodpovězení zadaných otázek. Další metody jsou volitelné.

U dětských pacientů je žádaná opravdu podrobná anamnéza. Pro vyšetření vývoje kognitivních funkcí zvolte dle věku dítěte globální vývojové škály (Gesell, Bayleyová) nebo komplexní inteligenční test. Pro vyšetření dalších aspektů vývoje, chování, psychopatologické problematiky lze užít strukturované pozorování hry a interakce, tam, kde to není zcela vyloučeno z důvodů psychopatologie nebo např. smyslového handicapu je žádoucí, aby byla užitečně alespoň jedna klinická metoda, nejčastěji ROR nebo varianta TAT, případně scénické techniky. Volba metod musí být strategická, odpovídající stavěným diagnostickým hypotézám a jejich potvrzování či vylučování. Další metody jsou zcela volitelné, volte je s ohledem na klinický problém. U dětí je povinnou součástí diagnostické kazuistiky rovněž posouzení rodinných vztahů.

Nezapomínejte, že diagnostický proces musí zachovávat postupnou logiku: získání klinických a testových dat → jejich vyhodnocení (získání číselných údajů) → interpretace těchto výsledků u každé metody zvlášť („co to může znamenat nebo znamená“) → návrat k původně vystavěnému diagnostickému úkolu a vstupním hypotézám a provedení diferencially diagnostické rozvahy, která vyústí v diagnostický rozbor (integrace všech získaných poznatků, širší popis diagnostického závěru a klinické problematiky dítěte). Poté následuje již stručný, heslovitý závěr, žádoucí je rovněž klasifikace stanoveného závěru z hlediska MKN-10. Posledním krokem má být návrh opatření.

U dětských i dospělých pacientů je potřeba, aby v případě zjištěných významných deficitů dílčích kognitivních funkcí (klinicky významných disproporcí profilu výkonnosti) byly tyto došetřeny pomocí testů speciálních schopností a interpretovány.

Diagnostická kazuistika se předkládá v následující podobě:

1. Klinicko psychologický nále z v podobě vyhovující praktickému použití. Nález by neměl přesáhnout 1 stranu A4 (hustě). V psychologickém nálezu jsou uvedeny nejpodstatnější údaje, závěry a doporučení.
2. Vlastní kazuistika obsahuje základní údaje o pacientovi, rozbor a účel vyšetření, anamnézu, psychopatologický popis, strategii vyšetření (zdůvodnění výběru metod, jejich pořadí atd.), rozbor výsledků jednotlivých metod, rozbor všech ostatních údajů z hlediska zadaného diagnostického úkolu, diagnostickou a

diferenciálně diagnostickou rozvahu, závěr a doporučení dalších opatření.

Závazný rozsah textu vlastní kazuistiky je 5 – 10 normostran.

3. protokoly z použitých diagnostických metod: záznamový arch nebo sešit, protokol odpovědí a strukturální souhrn ROR, kresby atd. tyto materiály odevzdávejte vždy výhradně v anonymizovaných kopiích.
4. Další údaje: výpis z chorobopisu, záznamy o rozhovoru s pacientem, s rodiči atd. tyto materiály odevzdávejte vždy výhradně v kopiích.
5. Dbejte na to, aby kazuistika a protokoly byly zcela anonymizované (vymazání nebo naprostá nečitelnost identifikačních údajů).

Terapeutická kazuistika:

V **terapeutické kazuistice** má uchazeč prokázat schopnost:

- analyzovat terapeutický problém ze své praxe a na základě této analýzy rozhodnout, zda je vhodné indikovat psychoterapii
- zvolit k tomu vhodné psychoterapeutické postupy, prostředky a způsoby sledování
- účelně uplatnit indikovaný přístup při vedení psychoterapie a na základě porozumění tomu, co se v průběhu terapie děje, přizpůsobit praktické postupy konkrétnímu vývoji
- při již ukončené terapii je nutné uvést doporučená opatření

Terapeutická kazuistika může popisovat:

- individuální psychoterapii (probíhající i ukončenou)
- skupinovou terapii
- rodinnou či párovou terapii

Terapeutická kazuistika musí obsahovat odpovědi na následující otázky:

1. Proč psychoterapie (indikace)
2. co vlastně šlo? (diagnostická formulace problému)
3. Z čeho to bylo? (hypotéza o vzniku potíží)
4. K čemu to pacientovi bylo? K čemu to sloužilo? (účelová stránka potíží)

5. Čeho mělo být léčbou dosaženo? (zvolený a sledovaný cíl terapie)
6. Jak jste chtěl(a) postupovat? (hypotéza o cestě k cíl, terapeutická plán)
7. Co se skutečně stalo? (skutečný průběh léčby, změny atd.)
8. Co se vlastně stalo a proč? (pokus o vysvětlení skutečného průběhu terapie)
9. Čím to bylo? (účinné faktory – zamýšlené či nezamýšlené)
10. Jak jste se svou prací spokojen(a)? (hodnocení míry zdaru a nezdaru)
11. Jak to bude dál? (prognóza)
12. Máte další návrhy? (navrhovaná opatření či doporučení)

Terapeutickou kazuistiku lze psát volně a na závěr práce připojit stručné shrnutí dle výše uvedených bodů nebo lze postupovat dle uvedených bodů, které budou rozpracovány přímo v textu.

Terapeutická kazuistika se předkládá v následující podobě:

Text kazuistiky dle výše uvedených pokynů. *Závazný rozsah textu vlastní kazuistiky je 8–10 normostran*

Profesní životopis

Součástí kazuistiky je také **profesní životopis** uchazeče, kde je popsáno dosažené vzdělání, přehled odborné praxe, absolvované kurzy a výcviky, přehled publikací, článků a přednáškové činnosti, rovněž v tištěné formě. V životopisu je nutné uvést emailové a telefonické spojení v době přípravy na atestaci.

Způsob odevzdání kazuistiky:

- **Kazuistiky se zasílají** (ideálně doporučenou) poštou **ve dvou vyhotoveních** na níže uvedené adresy:
- **Kazuistiky dětských pacientů (0-18 let)** zasílejte na adresu:

PhDr. Karolína Malá
Psychiatrická nemocnice Dobřany 21 C
Ústavní 2
334 41 Dobřany

- **Kazuistiky dospělých pacientů** zasílejte na adresu:

PhDr. Pavel Král, Ph.D.
Vedoucí Katedry klinické psychologie
Ruská 2412/85
100 05 Praha 10

- Kazuistiku není možné posílat formou volných listů, **musí být svázána** (nebo alespoň sešita), je to součást dokumentů atestačního protokolu.
- V práci **nesmí** nikde **být plné identifikační údaje pacienta**. Je potřeba je vymazat, nechat jen iniciály. Nesmí být uváděny ani žádné další indicie, na základě kterých by bylo možné pacienta ztotožnit.
- Kazuistiku zašlete i elektronicky (v jednom souboru – včetně příloh) na email subkatedra.psychologie@gmail.com Tento text, prosím, posílejte ve formátu PDF.
- Kazuistiku zasílejte s dostatečným předstihem. V souladu s platnou legislativou je předložení písemné kazuistické práce jedním z požadavků vzdělávacího programu. Práci je tedy třeba zaslat ještě před podáním přihlášky k atestaci.

Stává se, že práce, které uchazeči o zkoušku zasílají, nemají potřebnou kvalitu. A protože neúspěch u praktické části znamená neúspěch u celé atestace, Katedra klinické psychologie IPVZ nabízí těm, kdo mají zájem, předběžnou a nezávaznou zpětnou vazbu k jejich kazuistické práci. Pokud o takové hodnocení máte zájem, dejte nám vědět (stačí věta „mám zájem o předběžnou zpětnou vazbu ke své atestační práci“). V takovém případě pošlete navíc (poté, co kazuistiku odešlete výše popsaným způsobem) text kazuistiky (může být bez příloh) v příloze emailu na subkatedra.psychologie@gmail.com Tento text, prosím, posílejte v editovatelném formátu (Ideálně MS Word).